

Hol van az ég?

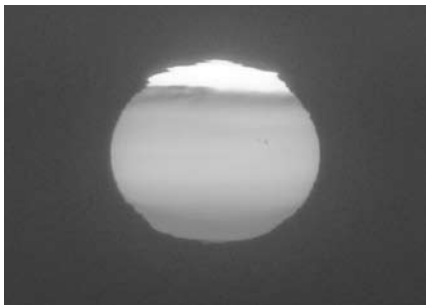
Szeptember és október havában a 2010-es év korábbi tendenciáit folytatta az időjárás, és gyakori felhős-esős, néha ködös idővel keserítette meg az amatőrök életét. Akadt szerencsére pár derültebb periódus, bár gyakran csak egy-két órára szakadt fel a felhőzet.

22 fokos holdhaló a gyűrűn ragyogó Jupiterrel szeptember 25-én

Egy ilyen röpké észleléssel kezdem az időszak eseményeit: szeptember 5-én holdkeltekor még borult égbolt volt, ám szerencsére érdemes volt várni egy kicsit, hamarosan elvékonyodott a felhőzet és a keleti ég kitisztult – így a holdsarló és a tőle mintegy 8 fokra lévő M44 nem túl közeli, de így is szép randevúja látszott. Másnap hajnal előtt ismét találkoztak, ezúttal már csupán kb. 4 foknyi távolságban. Holdkeltekor még ekkor is felhős ég volt, gyenge párta is feltűnt a sarló körül, majd meglehetősen erős földfényt is észleltem a Holdon. Sajnos néhány perc felhőszünet után újra beborult, eközben a fényesebb csillagok körül látványos párta alakult ki. A vékony középmagas felhők 9-én is jelen voltak, ezúttal este – a még alacsonyan álló Jupiter körül nagyon lát-

ványos, két gyűrűből álló ovális koszorú látszott, ám mivel a felhő nem volt vastag, a két, épp látható Galilei-hold, a Callisto és a Ganymedes is áttűntek rajta. 21-én hajnalban a Merkúr került egy vékony felhősáv mögé, ennek köszönhetően a világosodó égen is jól kivehető párta jelent meg körülötte, amely ráadásnak kissé ovális is volt. Az ovális pártákhoz két dolog szükséges: megfelelő oszlopkristályokat tartalmazó felhőzet és viszonylag alacsonyan álló égitest. Az őszi időszakban a gyakori felhőzetnek köszönhetően kimondottan sokszor látszott párta a Jupiter illetve a fényesebb csillagok körül. 23-án Pécsről Ladányi Tamás örökítette meg a székesegyház egyik tornya mellett látszó Hold és a Jupiter együttállását. 25-én éjszaka erős fényű körülírt holdhaló jelent meg, a 22 fokos gyűrűn ékkékként csillogó Jupiterrel. A fátyolfelhőzetben más nem is tudott átragyogni, csak a Hold és a Jupiter, így különlegesen szép volt a jelenség látványa.

Hubay Tamás felvétele a torzult napkorongról a 1117-es foltcsoporttal

Október legszebb éjszakája 22-én volt, amikor is az ország nyugati határa közelében, valamint Budapest környékétől északi határainkig finom fátyolfelhőzet vonult át. A ragyogó Hold körül 22 fokos haló, fényes mellékholdak (még az erősen fényszennyezett Budapestről is), látványos, igen hosszán kinyúló mellékholdív, illetve tel-

09.03.	Ujj Ákos	Bátonyterenye	22°-os haló, melléknap
09.03.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	22°-os haló, zenitközeli ív, melléknap
09.09.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	22°-os haló, melléknap
09.09.	Bécsy Bence	Budapest	22°-os haló, melléknapok, felső érintő ív
09.09.	Németh Tamás	Székesfehérvár	22°-os haló, z.k. ív, melléknap, f. érintő, f. oldalív
09.13.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	melléknap
09.14.	Hérincs Dávid	Egyházasköd	körülrít haló
09.14.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	körülrít haló, melléknap, körív, 120°-os mellékap
09.15.	Kis Gyula	Somogyaszaló	22°-os haló
09.19.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	22°-os holdhaló, mellékhold, f. érintő, 22°-os naphaló
09.19.	Kis Gyula	Somogyaszaló	felső érintő ív
09.24.	Kis Gyula	Somogyaszaló	melléknap
09.25.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	körülrít holdhaló
09.25.	Kis Gyula	Somogyaszaló	22°-os holdhaló
10.09.	Hadházi Csaba	Bátorliget	22°-os haló
10.13.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	22°-os haló
10.13.	Kósa-Kiss Attila	Nagyszalonta	állatövi fény
10.18.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	napszlop
10.22.	Szabó Ádám	Hódmezővásárhely	rendkívül fényes melléknap, melléknapi, z.k. ív
10.22.	Hérincs Dávid	Egyházasköd	erős 22°-os holdhaló, mellékholdak, f. érintő, mellékhold-körív
10.22.	Bizik Péter	Eger	körülrít holdhaló
10.22.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	zöld perem és torzulás holdnyugtakor, torzulás napkeltekor
10.22.	Hegyesi Béla	Dunakeszi	mellékhold
10.22.	Fidrich Róbert	Budapest	erős fényű, színes mellékhold
10.22.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	22°-os holdhaló
10.22.	Tordai Tamás	Budapest	mellékhold
10.23.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	melléknap, körív
10.23.	Hubay Tamás	Budapest	melléknap, z.k. ív
10.23.	Kiss Gyula	Sopron	22°-os holdhaló, 46°holdhaló
10.23.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	22°-os naphaló, erős, színes koszorú a Hold körül
10.24.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	22°-os holdhaló, mellékhold
10.24.	Schmall Rafael	Keszthely	22°-os holdhaló, koszorú a Hold körül, Jupiter pártá
10.25.	Kósa-Kiss Attila	Nagyszalonta	22°-os haló
10.25.	Hadházi Csaba	Hajdúhadház	holdoszlop
10.25.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	22°-os holdhaló
10.27.	Hubay Tamás	Budapest	torzult Nap (inverzió) alkonyatkor
10.27.	Hérincs Dávid	Egyházasköd	22°-os holdhaló
10.28.	Ujj Ákos	Bátonyterenye	pártá a Jupiter és az átvonuló ISS körül
10.28.	Schmall Rafael	Kaposfő	melléknapok, felszíni 22°-os haló deres fűvön, napszlop, holdoszlop, 22°-os holdhaló, Jupiter-pártá
10.28.	Németh Kornél	Szolnok	22°-os haló
10.31.	Landy-Gyebnár Mónika	Veszprém	torzult Nap (inverzió) hajnalban

jes mellékhold-körív látszott. Veszprémből a (közel) telihold alkonyatkor kelt, a párás levegőben erős rózsaszínű Vénusz-öve látszott, alatta a földárnyék sötét sávjával. A Hold a földárnyék felett kicsivel, a rózsás sávban sárgállott. Sötétedés után pedig az igen erős holdfényben a táj szinte nappali világosságban úszott, erről Ladányi Tamás készített szép halszemoptikás felvételt az őszi színekben pompázó bakonyi fák közt. Veszprémből a hajnal előtt kialakult sekély ködöt világította be a telihold, a pókhálókra lecsapódott cseppecskéken harmatvív

is látszott, majdnem olyan élénk színekkel, mintha nappali jelenség lenne! 27-én Hubay Tamás a János-hegyről figyelte a napnyugtát, s ennek során a horizonthoz közeli légrétegek inverziós hatása miatt erősen torzult a napkorong alakja, amelynek eredményeként igen látványos fénykép született az ekkor jól látható, különösen szép 1117-es foltcsoporttal a Napon.

Izgalmas esemény volt még október 28-án Bátonyterenyén: Ujj Ákos a Jupitert és az épp áthaladó ISS-t figyelte meg.

Folytatás a 48. oldalon!